

РЕШЕНИЕ

№ 46

гр. Габрово, 17.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ГАБРОВО, СЪСТАВ I, в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Веселина Топалова

Членове: Симона Миланези
Славена Койчева

при участието на секретаря Милкана Ив. Шаханова Балтиева като разгледа докладваното от Симона Миланези Въззивно гражданско дело № 20214200500444 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 154 от 23.08.2021 г., постановено по гр. д. № 941/20 г., СевлиеВСкият районен съд е признал за установено по отношение на С. Н. М., ЕГН *****, че ИЛД. АР. АЛ., ЕГН ***, притежава 1/6 ид. част от правото на собственост, като придобито по наследство от А. А.Х., върху недвижим имот, а именно: УПИ II-122, кв. 8, по плана на с. П. С., общ. С., без административен адрес, утвърден със Заповед 360/04.04.2007 г. и Заповед № 316/16.03.1976 г. , с площ в размер на 1 010 кв. м., при граници: улица, УПИ I-121 - И.Д.Б., улица, УПИ III - 123 - Ю.Е.К., ведно с построени в него: къща и двуетажна стопанска постройка, заедно с всички подобрения и трайни насаждения в гореописания недвижим имот и е осъдил М. на осн. чл. 108 от ЗС да предаде на А., владението върху 1/6 ид. ч. от описания недвижим имот, като е отхвърлил като неоснователни предявените от С. М. Х., ЕГН *****, и М. АР. Х., с ЕГН *****, ЕГН *****, срещу С. Н. М., ЕГН ***** искове, с правно основание чл. 108 ЗС, за признаване на собствеността и предаване на владението върху описаният недвижим имот, за

разликата над 1/6 идеална част до пълния предявен размер на цялото право на собственост, върху същият недвижим имот. Със същото решение са отхвърлени, като неоснователни предявените от ИЛД. АР. АЛ., с ЕГН *****, С. М. Х., с ЕГН *****, и М. АР. Х., с ЕГН *****, искиве срещу С. Н. М., с ЕГН *****, и „Вива Кредит” ООД, с ЕИК 201995287, искиве: с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 1, предл. 2, предл. 3 33Д и чл. 26, ал. 2, изр. 1, предл. 5 33Д - за обявяване нищожност на договор за ипотека, обективиран в нотариален акт № 22, том I, рег. № 384, дело № 7 от 12.01.2017 г. по описа на П.Д., нотариус с рег. № 543 на НК, с район на действие РС_ Севлиево, поради противоречие на закона, заобикаляне на закона, накърняване на добрите нрави и привидност. Разноските са разпределени между страните по съразмерност.

Срещу така постановеното решение, в частта, в която е уважен предявеният от И.А. А., иск с пр. осн. чл. 108 от ЗС, за 1/6 ид. части от процесния имот, е постъпила въззивна жалба от С. М., чрез адв. В. Н., в която се заема становище за недопустимост на постановеното решение, а по същество за неправилност и незаконосъобразност на обжалвания съдебен акт. Излага се, че решението е недопустимо, тъй като производството по делото е образувано въз основа на иск, предявен от лице без активна процесуална легитимация. В исковата си молба А. е изложила, че в производство по ч. гр. д. № 427/16 г., СРС е постановил да се впише, по реда на чл. 51, ал. 2, вр. ал. 1 и чл. 49 от ЗН, в книгата за приемане и отказ от наследство в РС - Севлиево, че ищцата А. е загубила правото да приеме наследството на баща си от А.Х., като това решение е влязло в сила на 06.06.2016 г. Записът в особената книга за приемане и отказ от наследство е валиден и действа спрямо всички и до заличаването му не могат да се правят други правни изводи и да се приеме за допустима исковата молба, от лице твърдящо, че е наследник. Развиват се доводи, че решението, постановено в производството по чл. 51 от ЗН, е следвало да бъде отменено по реда на чл. 303 и сл. от ГПК, но за това са изтекли сроковете. Нито един от представителите на ищцата не е изложил становище по това възражение на жалбоподателката, нито е вземал становище относно действието на това решение. Съдът е изложил личното си становище по въпроса за участието на ищцата, призована по реда на чл. 47 от ГПК в производството по чл. 51 от ЗН и е приел, че в случай става въпрос за лично волеизявление на страната, което не може да бъде заменено от друго

лице в процеса. Без да има възражение от ищцата, сам приема довод, че изтеклия срок за отмяна е ирелевантен, доколкото се касае да решение постановено в охранителното производство. Твърди се, че решението постановено в производството подлежи на отмяна по реда на чл. 303и сл. от ГПК. Без да е отменено и при съществуващия в регистъра запис, съдът своеволно приема, че А. не е загубила правото си да приеме наследството, като с предявяване на иска в настоящото производство същата го приела. В депозираната искова молба и допълнителните пояснения към нея ищцата твърди, че нито е приела, нито се е отказала от наследството, като в нито един момент в исковото производство не е изразен строго личния акт на приемане, като приемането е изразено от съда, а исковите са предявени от пълномощник, не действащ с изрично и нотариално заверено пълномощно. Неясно остава, кога ищцата е приела наследството, след като сама заявява, че 25 години не живее в България. Без да е поискано, съдът служебно се е произнесъл, че решението няма сила не пресъдено нещо и нямало пречка да се направи самостоятелна преценка дали ищцата действително е загубила правото да приеме наследството, като с този извод съдът "възстановява" активната процесуална легитимация, която липсва при предявяване на иска, което е недопустимо. Излагат се и доводи за неправилност на постановеното решение.

В срок е постъпил отговор от И.А., С.Х. и М.Х., в който се оспорва въззивната жалба, по подробно изложени доводи и се моли да се потвърди решението на първоинстанционния съд.

В проведеното съдебно заседание пред въззивния съд процесуалният представител на жалбоподателката адв. Н. поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена, като претендира разноските по делото. Ответницата по жалбата А. не се явява и не се представлява.

Въззивната жалба е подадена в срок, от легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което същата е процесуално допустима.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с искова молба от ИЛД. АР. АЛ. против С. Н. М., в която е изложено, че е наследничка на баща си А.Х., заедно с майка си и дъщеря се на процесния имот(подробно описан) в с. П.С.на 1/6 ид. части от същия, като повече от 25 г. живее в Х.и не е идвала в

България от 7 години. Разбрала, че недвижимият имот е продаден на публична продажба от ЧСИ И. И.. Установила, че майка ѝ и сестра ѝ са учредили ипотека върху имота, като преди сключване на договора, е образувано ч. гр. д. № 427/16 г. по описа на РС Севлиево, по което била нередовно призована, от което следвало, че тя нито е приела нито се отказала от наследството на баща ѝ. Поискала е да се осъди приобретателката С.М. да ѝ върне полагащата ѝ се 1/6 ид. части от процесния недвижим имот.

Във връзка с дадени указания на съда по редовността на исковата молба, ищцата е поискала да се конституират като съищци по делото нейната майка и сестра, като се прогласи договорната ипотека за нищожна на основанията по чл. 26 от ЗЗД и да им се върне имота на осн. чл. 108 от ЗС. В последваща молба за отстраняване на нередовности на предявения иск е уточнено, че ишците се считат собственици единствено на основание наследяване по закон. С последваща молба, освен отстранени нередовности във връзка с предявения иск по чл. 26 от ЗЗД, са поискали да се конституира като ответник по делото ипотекарния кредитор "Вива Кредит" ООД.

В постъпилия отговор от ответницата М. се оспорва допустимостта на предявения иск от А., тъй като същата не е активно процесуално легитимирана да го предяви, поради развито се производство по чл. 51 от ЗН, за което се излагат подробни аргументи. Оспорват се предявените искове и като неоснователни и недоказани.

В постъпилия отговор от ответника "Вива Кредит" ООД се оспорва както допустимостта на предявените искове, така и тяхната основателност, за което се излагат подробни доводи.

За да уважи предявения иск на ищцата И.А. по чл. 108 от ЗС за 1/6 ид. части от процесния имот, съдът е приел, че същата е наследник по закон на баща си А.Х.. Приел е, че с решение по ч. гр. д. № 427/16 г. на РС Севлиево от 06.06.2016 г. е постановено да се впише в особената книга за приемане и отказ от наследство, по реда на чл. 51, ал. 2 вр. ал. 1 и чл. 49 от ЗН, че И.А. е загубила правото да приеме наследството на баща си А.Х.. Съдът е констатирал, че в производството по частното гражданско дело ищцата е уведомявана по реда на чл. 47 от ГПК, което не можело да се приеме за надлежно уведомяване на същата и не ѝ била предоставена възможност да се яви лично в производството по чл. 51 от ЗН. Поради тази причина съдът е

приел, че не може да намери приложение нормата на чл. 51, л. 2 от ЗН, доколкото в нея е необходимо заинтересованото лице да бъде уведомено надлежно. Производството по чл. 51 от ЗН е охранително и в него не могат да намерят приложение разпоредбите на чл. 47 и сл. от ГПК, тъй като наследникът следва да изрази личната си воля, която не може да бъде заместена от друго лице. Предвид изложеното е приел, че постановеното решение в охранителното производство, което няма сила не пресъдено нещо, не е пречка съдът в исковото производство, каквото е настоящото, да направи самостоятелна преценка дали ищцата А. е загубила правото да приеме наследството на баща си А.Х.. На основание тези си доводи, съдът е приел, че ищцата А. не е загубила правото си да приеме наследството на баща си и с предявената искова молба по несъмнен начин се предполагало намерението ѝ да го приеме. Признал я е за наследник на баща ѝ и съответно искът ѝ за основателен, тъй като не било доказано фактическата власт на ответника върху имота да се основава на правно основание.

Доводите на първоинстанционния съд в отхвърлителната част на решението са неотносими за настоящото дело, тъй като в тази част същото не е обжалвано от страните.

Габровският окръжен съд, като прецени доказателствата по делото, по отделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното от фактическа страна, относимо към обжалваната част на решението:

Не е спорно, че процесният имот в с. П.С.е бил собственост на съпрузите А.А.Х.и С. М. Х., видно от нотариален акт № 84, том I, дело М 248/1978 г. на РС -Севлиево.

Видно от удостоверение за наследници от 28.08.2020 г. А.А.Х.е починал на 05.09.2015 г. и е оставил за наследници С. М. Х. — съпруга, М. АР. Х. — дъщеря и ИЛД. АР. АЛ. — дъщеря.

Установява се от ч. гр. д. № 427/16 г. на Севлиевския районен съд, че по молба на Банка „ДСК” ЕАД, с решение от 06.06.2016 г. е постановено да се впише, по реда на чл. 51, ал. 1 и чл. 49 ЗН, в особената книга за приемане и отказ от наследство при РС - Севлиево, че С. М. Х. и М. АР. Х. са приели наследството на А.А.Х., починал на 05.09.2015 г., а също така и да се впише по реда на чл. 51, ал. 2 вр. ал. 1 и чл. 49 ЗН, в същата книга, че И.И.е загубила правото да приеме наследството на баща си А.А.Х..

От нотариален акт № 22, том I, рег. № 384, дело № 7 от 12.01.2017 г. по описа на Нотариус с рег. № 543 на НК, с район на действие РС — Севлиево се установява, че между С. М. Х., като заемател и ипотекарен длъжник, М. АР. Х., като ипотекарен длъжник, и „Вива Кредит” ООД, като заемотател и ипотекарен кредитор, е учредена, като обезпечение на заем от 5000 лева, договорна ипотека върху съсобствен на С.Х. и М.Х. недвижим имот, представляващ УПИ II -122, кв. 8, по плана на с. П. С., общ. Севлиево, без административен адрес, утвърден със Заповед № 360/04.04.2007 г. и Заповед № 316/16.03.1976 г. , с площ в размер на 1 010 кв. м., а съгласно документ за собственост дворно място с площ от 910,00 кв.м., при граници: улица, УПИ 1-121 - И.Д.Б., улица, УПИ III - 123 - Ю.Е., ведно с построени в него: къща, без площ по нотариален акт, а съгласно данъчна оценка със застроена площ от 65 кв. м. и двуетажна стопанска постройка, без площ по нотариален акт, а съгласно данъчна оценка със застроена площ от 60 кв. м., заедно с всички подобрения и трайни насаждения в гореописания недвижим имот.

Установява се от ИД № 004/17 г. на ЧСИ И.И., с рег. 735, че с постановление за възлагане от 17.01.2020 г., след проведена публична продаж, недвижимият имот описан в нотариален акт № 22, том I, рег. № 384, дело № 7 от 12.01.2017 г. по описа на П.Д., Нотариус, с рег. № 543 на НК, с район на действие РС — Севлиево, е възложен на купувача С. Н. М., като дружеството „Вива кредит” ООД е присъединено като взискател по изпълнителното дело, за обезпеченото вземане срещу С. М. Х. и М. АР. Х., с ипотеката по горепосочения нотариален акт.

Въззивният съд, след съвкупна преценка на събраните в хода на първоинстанционното производство доказателства, приема, че обжалваното решение е валидно, но недопустимо в обжалваната част.

Предявеният от ищцата И.А. е с правно основание чл. 108 от ЗС, като същата се легитимира като собственик на процесната 1/6 ид. ч., на основание наследяване от баща й А.Х.. При предявяване на петиторен иск от ищец наследник, е необходимо същият да се легитимира като собственик към момента на подаване на исковата молба. Това може да стане само ако наследникът е приел наследството. В противен случай, не би бил активно процесуално легитимиран да предяви ревандикационен иск.

В конкретния случай, от събраните доказателства по делото и от

изложените твърдения на ищцата в исковата молба, е видно, че в проведено охранително производство по реда на чл. 51 от ЗН ищцата е била призован наследник, но не е правоприменник доколкото същата не се е явила да заяви дали приема наследството. Именно на това основание, с решение № 110 от 06.06.2016 г. по ч. гр. д. № 427/2016 г., съдът е указал да се впише в особената книга водена от РС- Севлиево, че И.А. А. е загубила право да приеме наследството на баща си А.А. Х.. Вписването в книгата по чл. 49 от ЗН, въз основа на това решение, е валидно и действа спрямо всички, до отмяна на акта, въз основа на който е извършено същото. Действително постановеният съдебен акт в охранителното производство не формира сила на пресъдено нещо, но неговото съществуване и съдържанието му, няма законово основание да се преревизира служебно по инициатива на иския съд, поради констатирано от същия, в иския процес, процесуални пропуски на охранителното производство, без да има и такова искане от страната. Решението, постановено в охранителното производство по реда на чл. 51 от ЗН, не подлежи на отмяна по реда на чл. 303 и сл. от ГПК, като в този смисъл е постановеното ТР № 7/2017 г. постановено по т.д. № 7/2014 на ОСГК на ВКС, както и приетото от Върховния съд в определение № 60167/21.10.2021 г. по ч. гр. д. № 3133/2021 г. на I ГО. Същото обаче подлежи на изменение, респ. отмяна по съдебен ред, независимо дали ще се приеме, че това ще стане по реда на обжалване на определенията, каквато съдебна практика съществува, напр. определение № 614/13.12.2013 г. по ч. гр. д. № 6634/2013 г. на I ГО на ВКС или ще се предяви иск по чл. 537, ал. 2 от ГПК. В определение № 522 от 08.07.2021 г. постановено по ч. гр. д. № 2259/2021 г. на III ГО на ВКС е прието, че е спорен въпросът дали призованият към наследяване има право да обжалва акта на съда, постановен в производство по чл. 51 от ЗН, с който е разпоредено да се извърши вписване в специалната книга на определено изявление или предвидената в тази разпоредба последица - изгубване на правото да се приеме наследството. Върховният съд приема, че в подобна хипотеза, доколкото актът, издаден в производството по чл. 51 от ЗН засяга правата на трето лице, т.е. на лице различно от молителя, по чието искане е образувано производството, породения от това спор може да се разреши по исков ред, като искът се предявява от призованото към наследяване лице срещу ползващото се от акта заинтересовано лице, по аргумент на чл. 537, ал. 2 от ГПК. Такъв иск в настоящото производство не

предявен, а само е заявено незачитане от страна на ищцата на последиците от постановеното решение по чл. 51 от ЗН, поради наведени от същата доводи за неучастието ѝ в това охранително производство. Недопустимо съдът се е произнесъл по въпроса за процесуалната легитимация на ищцата с решението си, приемайки, че същата е приела наследството, предявявайки настоящия иск и развивайки доводи за нарушена процедура по повод проведената процедура по реда на чл. 51 от ЗН, приемайки, че може да не зачете решението и извършеното въз основа на него вписване, поради обстоятелството, че страната не е участвала в охранителното производство. За активната процесуална легитимация съдът следи служебно и същата е условие за допустимост на предявения иск и ако ищецът няма такава към предявяването ѝ, същият е недопустим. В конкретния случай ищцата не е легитимирана да предяви иска по чл. 108 от ЗС, тъй като обективно съществува решението по чл. 51 от ЗН и извършеното въз основа на него вписване в книгата по чл. 49 от ЗН водена от РС. Докато това решение не бъде отменено, респ. изменено по съответния за това ред и наследството не бъде прието от ищцата (в исковата си молба същата заявява, че нито е приела, нито се е отказала от наследството) ищцата не е легитимирана да предяви иск по чл. 108 от ЗС. От гореизложеното следва, че предявеният иск е недопустим, поради липса на активна процесуална легитимация на ищцата, като постановеното решение в обжалваната част следва да бъде обезсилено, като недопустимо и производството по делото в тази част да бъде прекратено.

С оглед изхода на делото, в полза на жалбоподателката следва да се присъдят разноските за настоящата инстанция в размер на 210 лв. и да се отмени решението, в частта в която същата е осъдена да заплати на ИЛД. АР. АЛ. разноски за първоинстанционното решение в размер на 108, 12 лв.

Воден от гореизложеното, Габровският окръжен съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 154 от 23.08.2021 г., постановено по гр. д. №

941/20 г., СевлиеВСкият районен съд, в частта, в която е признал за установено по отношение на С. Н. М., ЕГН *****, че ИЛД. АР. АЛ., ЕГН ***, притежава 1/6 ид. част от правото на собственост, като придобито по наследство от А.А.Х., върху недвижим имот, а именно: УПИ II-122, кв. 8, по плана на с. П. С., общ. С., без административен адрес, утвърден със Заповед 360/04.04.2007 г. и Заповед № 316/16.03.1976 г., с площ в размер на 1 010 кв. м., при граници: улица, УПИ I-121 - И.Д.Б., улица, УПИ III - 123 - Ю.Е.К., ведно с построени в него: къща и двуетажна стопанска постройка, заедно с всички подобрения и трайни насаждения в гореописания недвижим имот и е осъдил М. на осн. чл. 108 от ЗС да предаде на А., владението върху 1/6 ид. ч. от описания недвижим имот, като недопустимо И ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази му част.

Решението в останалата му част не е обжалвано и е влязло в законна сила.

ОТМЕНЯ решение № 154 от 23.08.2021 г., постановено по гр. д. № 941/20 г., СевлиеВСкият районен съд, в частта в която С. Н. М., ЕГН ***** е осъдена за заплати разноси по делото за първата инстанция на ИЛД. АР. АЛ., ЕГН *** в размер на 108, 12 лв.

ОСЪЖДА ИЛД. АР. АЛ., ЕГН *** ДА ЗАПЛАТИ на С. Н. М., ЕГН ***** разноси за въззивната инстанция в размер на 210 лв., на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____